

I.

Innocentius fideles encyclicis literis adeptæ dignitatis certiores facit, ac Præfules ad operam pro re christiana tuenda conjungendam excitat.

Ex Raynald.
ad ann. 1276.
p. 17.

Innocentius Episcopus, Servus Servorum Dei,

De Gregorii
PP. obitu, ac
Conclavi.

Nuper Sanctæ, ac venerandæ memoriæ Gregorio Papa Patre, ac Prædecessore nostro, in continuatione laborum, quos ad Dei prosequenda servitia solers & devotus assumpserat; nobisque, tunc Ostiensi Episcopo, ac aliis nostris Fratribus, quos tam in Urbe, quam circa ejus confinia, jam diversa loca receperant, tribus tantum ex illis existentibus circa ipsum, de ultramontana redeuntibus regione, ac eodem Prædecessore apud Aretium Civitatem Tuscię in infirmitate diebus aliquibus deductis de hoc sæculo nequam, quod eo dignum forte non erat, erepto, & ipsius corpore cum exequiarum solemnitate debita tumulato; licet in Pastoris substituendi processu eorundem fratrum absentia, satisque longa distantia, difficultatem non modicam communi hominum judicio juvaret; illo tamen, ut firmiter credimus, eorundem Fratrum corda tangente, cui facile est distincta conjungere, ac etiam inter se distantia insimul adunare, nos, Fratres iidem omnes, quibus id personarum suarum status indulset, sponte ac celeriter convenimus in Civitate prædicta: & in omni mansuetudine spontanea palatium, in quo idem Prædecessor habitavit, pridie ante festum beatæ Agnetis intrantes, in ipso festo summo mane Missarum solemniter in honorem Sancti Spiritus celebratis ex more, ipsiusque gratia votis invocata supplicibus, concorditer ad celebrandam electionem instantem scrutiniū viam elegimus: & assistente ipso benigno sapientiæ spiritu, qui devote se invocantibus, ecce ad sum, solet dicere invocatus, cujus gratia molimina tarditatis ignorat; primo celebrato & publicato scrutiniō (quod tamen nequaquam aliud, sicut nec oportuit, est secutum) in humilitatem nostram, Dei providentia, seu permissione mirabili, nobisque nimium terribili, & stupenda, idem Fratres nullo discordante, unanimiter concordarunt; Nobis ad summi Apostolatus evocatis apicem, & ipsius onus giganteis etiam tremendum humeris, nostris debilibus imponentes.

Quo die ad
Pontificatum
evehctus sit.

O mira Dei omnipotentia! O admirabilis divinæ providentiæ in sui dispositione infallibilis magnitudo! Quis divitarum sapientiæ, ac scientiæ tuæ altitudinem admirari? quis comprehendere tua miranda judicia? quis investigare sufficiat investigabiles vias tuas? Ecce id, non interjecto quasi horæ unius interstitio, perfecisti, ad quod alias per sæpe diffusi temporis spatium vix perfecisti. Ecce longe distantes ab invicem corporibus coadunasti celeriter, & in eo ipsorum animos quasi subito conjunxisti, in quo alias cohabitatione conjunctos longa dissensio separavit. Hæc profecto, pie Jesu, tui sunt muneri, tui doni, qui pacis & unitatis amator utrumque unum faciens, a diverso venientes

partes unis. In iis itaque licet nos gravis, nec immerito, stupor invaserit; ejus tamen, quem ipsorum auctorem fideliter supponimus, & humiliter confitemur, considerata clementia, confortavit: ut quamvis injuncti oneris molem insufficientia nostra refugeret; de superabundantia tamen plenitudinis suæ confisi, ei nostræ imbecillitatis subjecerimus imperfectum, sperantes, quod operi manuum suarum dexteram porriget; nec nos impremeditatum & inscium dispositione sua, in tam profundi maris altitudine positum, derelinquet. Ad quod promptius obtinendum, vestrorum suffragiorum opitulationem requirimus: studiosam in hoc opem, & operam affectamus, universitatem vestram affectuose moventes, rogantes, & qua possumus instantia exhortantes, quatenus, pensato consultus, quod in partem estis tantæ sollicitudinis evocati, in gregibus curæ vestræ commissis pro viribus solliciti Pastoris partes fatagentes implere, Moyfi manus debiles; cujus, licet insufficientibus meritis, Typum in Domini populo gerimus, vestris intercessionibus sustentatis; apud illum, qui hujusmodi nobis onus imposuit, devotis precibus insistentes, ut non pariat ipsius mole nos opprimi, ipsius pressura subterni; sed debilitatem nostram suo robore fulciat, suaque virtute confortet, ut se in commissi executione regiminis ejus prosequamur beneplacitum, quod eterne retributionis gloriam & sequamur attentius, & de suæ benignitatis gratia efficacius consequamur. Cæterum, Fratres, & filii, affectum vobis charitativæ benignitatis expandimus, & sinum charitatis solidæ aperimus, proponentes, quantum cum Deo poterimus, honori vestro deferre, ac vestra & Ecclesiarum vestrarum commoda, pro quibus ad nos recurrere cum securitate poteritis, in promptitudine benevolentia promovere.

Fidelium
preces apud
Deum im-
plorat.

HA-

HADRIANUS V.

JOANNES XX. dictus XXI.

PAPA CLXXXVI.
ANNO DOM. MCCLXXXVI.

PAPA CLXXXVII.
ANNO DOM. MCCLXXXVII.

Hadrianus, antea Othobonus, patria Genuensis, S. R. E. Cardinalis Diaconus S. Hadriani, electus est Summus Pontifex die 12. Julii anno 1276. statim post electionem suam ex Urbe Viterbium cum concesserit, ibidem, nondum Presbyter, nec Pontifex ordinatus, obiit die 18. Augusti anni ejusdem & sepultus est in Ecclesia Fratrum Minorum. Sedit itaque mensem unum dies septem: vacavitque post ejus mortem apostolica Sedes fere per mensem.

Petrus, natione Lusitanus, Juliani filius, S. R. E. Cardinalis Episcopus Tusculanus, electus est in Romanum Pontificem die 15. Septembris 1276. solemniterque de more coronatus die 20. ejusdem, Joannes voluit appellari. Sedit in Pontificatu menses viij. (a) Imperantibus in Oriente Michael Paleologo, in Occidente Rodolpho Rege Romanorum. Obiit Viterbii die 16. Maii 1277. & sepultus est in Ecclesia S. Laurentii. Vacavit Sedes menses vi. dies viij.

C

De-

(a) A die electionis computandos.

Decretum, quo Adrianus V. Gregorii X. de inclusione Cardinalium in Conclavi pro facienda Pontificis electione Constitutionem suspenderit, confirmatur.

Ex Raynald.
ad ann. 1276.
§. 29.

Joannes Episcopus, Servus Servorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

Facta a Gregorio de Conclavi lex.

§. 1. Licet felicis recordationis Gregorius Papa Prædecessor noster, pia meditatione considerans, quantum sit onusta dispendiis, plenaque periculis Ecclesie Romanæ prolixâ vacatio; & vigilanter intendens, super hoc de opportuno remedio providere, quandam super electione Romani Pontificis constitutionem ediderit in concilio Lugdunensi: quia tamen experientia docuit, constitutionem eandem multa intolerabilia, nonnulla obscura, & propter hoc accelerationi provisionis ejusdem Ecclesie valde damnosa, immo etiam provisionis ipsius impedimenta, & dilationem ingentia continere; piæ memoriæ Adrianus Papa Prædecessor noster, diligenter præmissa considerans, & residens in Camera sua Lateranensi, in consistorio, nobis & aliis Fratribus suis, de quorum numero tunc eramus, presentibus; bonæ memoriæ V. Prænestino Episcopo, V. S. Eustachii Diacono, & dilectis filiis, G. tit. S. Marci Presbytero tunc infirmitate detentis, ac S. tituli S. Cæcilie Apostolicæ Sedis legato Presbytero Cardinalibus dumtaxat exceptis: constitutionem eandem, quo ad omnem ipsius effectum, quidquid posset contingere, solemniter & absolute suspendit; & quamvis post ejus obitum nos & dicti Fratres, qui tunc supererant, & presentes etiam in Romana Curia, suspensionem hujusmodi non solum verbis, sed litteris etiam nostro, & eorundem sigillis munitis, concorditer testaremur; nonnulli tamen corda contumacia in damnatam superbiam erigentes, adhibere fidem nostro testimonio contempserunt; aliis etiam infructibus animis suggerentes hujusmodi nostro testimonio non esse credendum: quamquam insuper aliquorum habet assertio, eundem Prædecessorem Adrianum in lecto ægritudinis decumbentem suspensionem revocasse prædictam; Nos tamen & iidem Fratres frequentes & diligentes super hoc inter nos collationes habuimus; & non solum ab iis, qui revocationis hujusmodi consilii dicebantur, sed ab aliis ejusdem Prædecessoris Adriani Familiaribus, & aliis etiam studuimus veritatem frequentissime indagare; nec invenimus eundem Prædecessorem Adrianum ad revocationem prædictam aliquatenus verbo, vel litteris processisse.

Ab Adriani suspensa.

Quomodo fuerit suspensa.

§. 2. Nolentes itaque, nec valentes, urgente conscientia, quæ nos maxime in tali ac tanto articulo veritatem occultare non sinit, præfatam suspensionem dictæ constitutionis ratam, ut expedit, non haberi; vel ipsam de cetero quomodolibet in dubium revocari: suspensionem ipsam ab eodem Prædecessore Adriano factam fuisse, ut præmittitur præsentium tenore testamur; ac ipsam nihilominus ratificantes,

Illius exemplo ad tempus abrogatur.

& ratam haberi volentes, revocatione prædicta, cum nulla de ipsa fides haberi potuerit, nonobstante, constitutionem eandem, quoad omnem suum effectum, de Fratrum ipsorum consilio decrevimus esse suspensam. Ceterum aperte prædicimus, quod nec nostræ, nec Fratrum ipsorum intentionis existit, ut solum in ejusdem constitutionis suspensione, seu abolitione sistamus: Sed ad tollendas occasiones diffusæ vacationis ejusdem Ecclesie, ac celeritatem provisionis ipsius, prout eadem intendebat constitutio, competentem inducendam, sic intendimus præfatæ constitutioni, & dicti Prædecessoris Gregorii, conditoris ejusdem, intentioni concurrere, ac Deo Ductore Fratrum ipsorum consilio salubriter in proximo providere, quod cum dispositione divina casus emergerit eidem Ecclesie, sublatis impedimentis quibuslibet, celeriter desiderata provisio, prout mundi necessitas exigit, valeat provenire. Nulli ergo &c.

Datum Viterbii secundo Kalendas Octobris Pontificatus nostri anno I.

I I.

Encyclicæ Joannis XXI. ad fideles de sua promotione literæ.

Dat. die 10. Septembris 1276. P. an. I.

Joannes Episcopus Servus Servorum Dei.

Ex Raynald. Continuat. Annal. Tom. XV. pag. 151.

Felicis recordationis Adriano Papa Prædecessore nostro post promotionem suam ad Summi Apostolatus apicem brevium numero vite sue tempora consummante, post exhibita eidem in solemnibus æquius debita humanitatis obsequia, nos, & Fratres nostri in Episcopali Palatio Viterbiensi convenimus, electioni substituendi Pontificis, juxta necessitatis instantiam, & fervens nostrum desiderium vacaturi; Et licet diebus aliquibus per importunitatem Viterbiensium Civium tractatu electionis instantis nec dare possemus initium; postquam tamen illi vacare potuimus, astutit, ut credulitas devota supponit, sapientie Spiritus, ex more a nobis & Fratribus ipsis suppliciter invocatus, & prima die de ipsorum Fratrum concordia voto, parique concordia processit de nobis, tunc Episcopo Tusculano, impremeditatis & insensiti, ad Petri Cathedram electio canonica, communis & concors.

Cardinales in Palatio Viterbiensi Pontificem electuri conveniunt.

In iis itaque stupemus non immerito, pariter & terremur. Nonne stupor, nonne tremor, quod nos, qui tutoris semper putavimus esse consilii, secute in Domo Domini abiici, quam periculose super aliorum curam & regimen elevari, sic subito in maris altitudinem venimus? Et dum ad injuncti oneris sarcinam insufficientes virtutum sumptus dispungimus, & vires impares comparamus, ab illius nec indigne timemus tempestate demergi: hæc efficaciter suggerebant, ut in vocatione, in qua nos vocaverat Dominus, maneremus, & debilitas onus refugeret, ac opus insufficientia nostra vitaret. Verum, quia merces laboribus commensuratur, & redditur: propter quod Doctor & Prædicator egregius, non de profectu

Quomodo ad Sedem Apostolicam evectus.

NICOLAUS III.

P A P A CLXXXVIII.
ANNO D. MCCLXXVII.

Commendat se fidelium precibus.

Datum die 7. Octobris anno Domini 1276. Pontificatus nostri anno I.

ctu glorians, sed veraciter suos labores attestans: Non, inquit, plus omnibus profeci, vel profui, sed plus laboravi, licet deterreret onus & labor; ad subeundum tamen jugum Apostolicæ servitutis, & in ea pro viribus laborandum merces retributionis æternæ unius cujusque, nisi aliud misericordia retribuentis indulgeat commensuranda laboribus, invitavit, & sub illius fiducia, qui lassio virtutem subiecit; cujus solius sufficientiæ plenitudo nostros sufficit supplere defectus; debiles humeros tanto subjicimus oneri, nec expavimus manus exponere immensitati laboris.

Ceterum, quia supra vires nostras esse conspicimus susceptum officium, illudque soli portare nequimus, orationum vestrarum suffragia humiliter imploranda, & vos in partem sollicitudinis evocatos collaborando nobiscum, diligentius exequamini commissa vobis officia, decrevimus exhortandos. Ideoque universitatem vestram monemus, & hortamur in Domino, vos nihilominus rogantes instanter, quatenus preces humiles, devotas, & sedulas frequenter fundatis ad Dominum, ut sua pietate nostram insufficientiam suppleat, debilitatem fulciat; nobisque, quod est onerosum, leviget, quod obscurum suæ claritatis luce revelet, & aspera convertat in plana: sicque vota nostra præveniando clementer aspiet, & misericorditer adjuvando benignus profectur, quod zelus noster semper in ipsius beneplacitis torpescat; Vos quoque, quos de gregibus diligentie vestre commissis Pastoralis officii cura sollicitat, sic diligenter illud studeatis implere, quod cum discussio venerit, & exacti fueritis pro illis reddere rationem, non solum illam cum securitate reddatis, sed & exigentis mereamini gratiam; & interim in vestris Ecclesiis vestrarumque negotiis, super quibus potestis ad nos cum securitate recurrere, Apostolicæ Sedis propitium sentire favorem.

Datum Viterbii, nonis octobris Pontificatus nostri anno primo.

Nicolaus III. natione Romanus, antea Joannes Cajetanus de Ursinis, Cardinalis Diaconus S. Nicolai in Carcere Tulliano, electus est Viterbii summus Pontifex die 25. Novembris 1277. Romæque consecratus die 26. Decembris anni ejusdem. Sedit in Pontificatu a die electionis Annos II. Men. IX. uno die minus: a consecratione Annos II. Men. VIII. duobus diebus exceptis Imperantibus in Oriente Michæle Paleologo, in Occidente Rodulpho Rege Romanorum. Obiit apud Surianum die 22. Augusti anno 1280. Corpus Romam translatum tumulatur in Basilica B. Petri in capella B. Nicolai. Vacavit Sedes Men. VI.